

Landbruk – Et grunnleggende prinsipp

LANDBRUK
ET GRUNNLEGGENDE
PRINSIPP

Paul Hanley

Bahá'í
FORLAG

Et sammendrag fra originalen
“The Fundamental Principle: Agriculture
and the Promise of World Peace (1986)

Oversatt av Bjørg Trønnes

© 2018 Bahá'í Forlag

Omslagsdesign og layout:
Kragh Designing

ISBN 978-82-90159-02-8

Bahá'í Forlag
www.bahaiforlag.no

INNHold

Forord	7
Forutsetningene for en vellykket utvikling av landbruket	9
En enhetstanke	10
Sammenhengen mellom praktiske og åndelige betingelser	11
Balansen mellom personlig ansvar og samfunnsansvar	12
Prinsipper for utvikling av landbruket: en oversikt over Skriftene	15
Landbrukets stilling i en ny verdensorden	15
Rettferdighet, likhet og verdensorden	17
Globalisering og desentralisering	18
Gjensidig avhengighet og selvforsyning	20
Vitenskap, teknologi og moderasjon	23
Et riktig forhold til jorda	25
Landbruk som tilbedelse	28
Kvinneres rolle	29
Formaninger og forskrifter	31
Konklusjon	33
Kilder	35
Kildeforklaring	36

FORORD

Visjonen om et “fredelig rike” har lenge vært en drivende kraft og håp som har inspirert menneskene og gitt rik litteratur og kunst, har drevet fram ikke-religiøse ideologier, og preget tro og skrifter. Ofte inneholder beskrivelsene av en ideell fremtid forestillinger om overflod i landbruket. Profeten Esaias forutsier at denne spådommen om et fredelig Guds Rike på jorden skal løpe sammen med et effektivt, rettferdig og bærekraftig landbruk. Dette temaet blir videreutviklet i bahá’í-skriftene. I “*Verdens tavle*” gir Bahá’u’lláh landbruket en ledende rolle i sin verdensorden: “Mens vi var i ‘Akkás fengsel, åpenbarte vi i Den karmosinrøde bok det som bidrar til å bringe menneskeheten videre og til å gjenoppbygge verden. Ytringene fremsatt deri av skapningens Herres Penn innbefatter de følgende ...” Fire prinsipper som inkluderer å fremme den mindre fred; et universelt hjelpespråk; en felles standard for vennskap, vennlighet og enhet; og universell utdanning listes opp. Bahá’u’lláh fortsetter med det femte prinsippet og fastslår: “Jordbruk må vies særlig oppmerksomhet. Selv om det er nevnt på femteplass, går det utvilsomt foran de øvrige.”¹

At jordbruk skal plasseres først blant disse “grunnprinsippene for styringen av menneskenes anliggender”, og at prinsippene der “bidrar til å bringe menneskeheten videre og til å gjenoppbygge verden” er meget betydningsfullt, det gir grunnlaget for fred og er tett knyttet sammen med oppgaven å utvikle menneskene. Uttalelsen krever en bred definisjon av Landbruk (Agri-culture) som omfatter økonomiske, sosiale og åndelige

forhold og viser til mat- og landbrukssystemet som en helhet. Betydningen av landbruk i den nye verdensorden er særdeles viktig, å utvikle og opprettholde et effektivt landbruk vil spille en ledende rolle i prosessen å skape fred. Skriftene inneholder ellers ikke mange henvisninger til landbruk, men grunnsetningene i Troen legger forutsetningene for en vellykket utvikling av landbruket.

FORUTSETNINGENE FOR EN VELLYKKET UTVIKLING AV LANDBRUKET

Bahá'í-tilnærmingen til hvilket som helst problem er helhetlig, å anerkjenne menneskerasens helhet så vel som sammenhengen mellom de fysiske og åndelige dimensjonene i skaperverket. Ingen problemer kan løses isolert.

Vellykket forandring krever et verdenssyn, verdier, ideologi og institusjoner som viser en forståelse av hvem vi er og hvorfor vi lever her og nå. Skaperen har plassert oss her på planeten i skjæringspunktet mellom materielle og åndelige dimensjoner i skaperverket, og vår rolle er å være klodens bevissthet, å kanalisere åndelig kraft til jordas overflate, å bringe Guds Rike til jorda og å opprette dens gode orden. Bahá'u'lláhs åpenbaring definerer hva som kreves, viser målene og retningen, oppretter prosesser og struktur, og setter lys på kvaliteter og verdier som trengs i å forme en ny orden. Den balanserer ansvaret mellom personer og samfunn.

EN ENHETSTANKE

Esslemont sier: “Den grunnleggende enhet mellom alle de mangfoldige former og grader av liv er en av Bahá’u’lláhs viktigste læresetninger.”²

Prinsippet om alle tings enhet gir et radikalt skifte i vårt verdenssyn: en nøkkel til felles bevissthet og til utvikling i fred, og samklang i forholdet menneske/natur.

Det første og viktigste stadiet er å anerkjenne den menneskelige rasens enhet. “Ikke før menneskenes sinn er blitt forenet kan noen saker av betydning bli løst” sier ‘Abdu’l-Bahá.³ Bahá’u’lláh sier: “... sannelig ... menneskehetens velferd, dens fred og sikkerhet er uoppnåelig inntil dens enhet er fast grunnlagt.”⁴

I forhold til landbruk f.eks. er det ikke mangelen på naturressurser som jord og skog som gjør at vi mislykkes i å sikre god ernæring for alle på kloden eller i å bruke naturressursene fornuftig, men splittelse, som viser seg i hensynsløs nasjonalisme, rasisme, kjønnsdiskriminering, og i et religiøst hat som gir grunnlag for et vanvittig militærvesen som sluker storparten av ressursene som blir utvunnet fra jorda. En splittelse som viser seg i begjær etter makt og profitt på bekostning av folkemassene. Våre adskilte fiendtlige forhold gir næring til uhemmet materialisme og forbruk. Fattigdom og sult intensiveres mens en mektig elite blir fete og likevel utilfredse. I dette ønsket om å kontrollere og tjene på andre ser vi mønsteret for vår holdning til naturen.

Enhetens strålende lys kan lyse sterkere enn disse fordommene som blokkerer sivilisasjonens fremgang og gi næring til en menneskelig solidaritet som gir grunnlag for fred og utvikling. I et slikt miljø kan vi danne riktige sosiale forhold og rett forhold til naturen og dens ressurs-er som, i Shoghi Effendis ord: “... lenge har vært sløst bort på sosial og økonomisk krig, vil bli brukt til slike formål som vil utvide bredden av

menneskelige oppdagelser og teknisk utvikling for å øke menneskehetens produktivitet”.⁵

SAMMENHENGEN MELLOM PRAKTISKE OG ÅNDELIGE BETINGELSER

Gjenoppbyggingen av verden innebærer at vi bringer ånd inn i alle sider av våre liv. Bahá'u'lláhs oppgave er både å gi retning og energi til å bygge en fredelig verdensorden på hele planeten, en orden hvor det materielle og åndelige hører sammen. Det Universelle Rettferdighetens Hus sier: “Fra begynnelsen av sin veldige oppgave ba Bahá'u'lláh inn-trengende nasjonene om at de ble oppmerksomme på hvor nødvendig det er å ordne menneskenes affærer slik at de skaper en verden som er forent i alle livets sider. I utallige vers og brev kunngjorde han i forskjellig form ‘verdens fremgang’ og ‘utviklingen av nasjonene’ som er blant Guds bud for denne tid. Menneskehetens enhet, som både er det virksomme prinsippet i og målet for hans åpenbaring, innebærer dynamisk sammenheng mellom de åndelige og praktiske forutsetningene for livet på jorda.”⁶

Å erkjenne de åndelige sidene ved livet blir en forutsetning for fortsatt materiell eksistens, likedan som å dekke de materielle behov i livet er betingelsen for at den menneskelige ånd skal vise seg. En utmattende materialisme trenger inn i alle lag av samfunnet så vi ser ikke at det kan finnes en åndelig løsning på menneskehetens problemer.

Bahá'u'lláh beskriver verdens dårlige tilstand slik: “Se hvordan verden

blir plaget av en ny vanskelighet hver dag og synker stadig dypere i prøvelsene ... Svakheten når en tilstand av ren håpløshet så lenge den virkelige legen er stengt ute fra å foreskrive legemiddelet, mens ukyndige utøvere får stor oppmerksomhet og får full handlefrihet.”⁷

Men disse prøvelsene er et signal, en forutgående begivenhet for en våkende åndelighet. “Langvarige vanskeligheter, verdensomspennende og med mye sorg, sammen med kaos og universell ødeleggelse kommer til å omslutte nasjonene, desillusjonere massene og gir en radikal endring i selve synet på samfunnet ...”, slår Beskytteren fast.⁸

Hovedtrekket i denne radikale endringen i oppfatningen av samfunnet blir den brede anerkjennelsen av sammenhengen mellom åndelige og materielle behov, som igjen er en forutsetning for en vellykket utvikling i landbruket.

BALANSEN MELLOM PERSONLIG ANSVAR OG SAMFUNNSANSVAR

Endringsprosessen lykkes i den grad den gir gjenlyd i individene: kongedømmet må bli funnet inne i menneskene og så brakt ut til verden. Slik er den personlige prosessen og samfunnsprosessen et harmonisk par: fremgang kommer fra en ny måte å leve på individuelt og kollektivt. Bahá'í-troen gir retningslinjer for endringsprosessen som, i Det Universelle Rettferdighetens Hus sine ord, “ikke inneholder en serie spesifikke svar på nåværende spørsmål, men heller en opplysning om en helt ny livsstil. Uten denne nye måten å leve på er problemene uløselige; med den vil problemene enten ikke oppstå, eller hvis de oppstår kan de løses ...”⁹

Den nye livsstilen søker å lokke frem potensialet i den enkelte og sikre at våre bidrag – gjennom våre ferdigheter og arbeid, våre organisasjonsevner, våre anstrengelser for undervisning eller i vitenskap, eller i alle andre områder for ekspertise – vil bli til gagn.

Det Universelle Rettferdighetens Hus sier: “... ettersom bahá’í-samfunnet vokser vil det få eksperter i mange felt ... Når disse ekspertene bringer sine kunnskaper og evner til tjeneste for samfunnet, og videre, når de endrer sine fagfelt ved å sette lys fra de guddommelige læresetningene på dem og derigjennom forandrer dem, vil problem etter problem som nå ødelegger samfunnet bli løst.”¹⁰

Bahá’í-tilnærmingen til utvikling er å utvide oppmerksomheten på og utvikle evner hos menneskene, og å planlegge og å innføre systemer som gagnar oppnåelse av åndelig modenhet.

En åndelig retning er utgangspunktet for å studere landbruk, for et vellykket landbruk er grunnleggende for å oppnå solidaritet og verdensorden.

PRINSIPPER FOR UTVIKLING AV LANDBRUKET: EN OVERSIKT OVER SKRIFTENE

LANDBRUKETS STILLING I EN NY VERDENSORDEN

Bahá'u'lláhs bemerkelsesverdige utsagn at landbruk går foran den Mindre Fred når en skal opprette verdensordenen styrker sammenhengen mellom utvikling og fred. 'Abdu'l-Bahá sier: "grunnlaget for samfunnet er landbruk"¹¹, og "bondestanden og landarbeidere overgår de andre samfunnsklassene i betydningen av deres tjeneste."¹²

Det er minst tre grunner for at landbruk er grunnlaget for samfunnet. Først, vi trenger mat, før klær, hus og TV! Religion ber oss å ha oppmerksomhet på hva som er viktig. "Spesiell oppmerksomhet" må vies til at alle har tilstrekkelig ernæring til å sikre fysisk og mental velvære, før dagens økonomiske bud: våpenproduksjon, forbruksvarer og fornøyelsesfeller.

For det andre: selv om så få som 2 % av befolkningen er opptatt med å dyrke mat i industrialiserte land arbeider opptil 25 % i produksjon og

distribusjon av varer i landbruket, i distribusjon og salg, finans osv. I de fleste 3. verdens land er majoriteten opptatt med gårdsarbeid. En stor del av inntektene går til mat. Alle, ikke bare produsentene, vil ha stor andel av at landbrukssystemet er vellykket.

Det tredje, mat har en enorm kulturell betydning. Våre mest grunnleggende mellommenneskelige forhold – mor og baby, foreldre til barn, i samlinger av familier og venner, i nasjonale, religiøse eller etniske fester og festivaler – alle har ernæring gjennom mat i sentrum. Og på grunn av behovet for å spise kan alle forstå og føle med sult. Mat og landbruk kan ha en dyp symbolsk kraft som kan bli en forenende kraft.

Til tross for disse tre faktorene som plasserer matproduksjon i sentrum for sosial oppmerksomhet har vår forståelse av dens viktighet avtatt med landbrukets produksjonskapasitet. Jo mer hver bonde produserer jo større blir forsyningene som er tilgjengelige for ikke-produsenter. Etter hvert som folk flytter til byene mister de kontakten med bondelandet, og fremmedgjort fra produksjonen utvikler de uvennlige holdninger til landbruk og bønder. De mener at billig mat er en rettighet, men føler lite ansvar for gårdenes levedyktighet, bøndenes priser, eller bevaring av ressurser. Fordi de er i majoritet, og bor i administrasjons- og økonomiske sentrer blir deres egne behov satt på dagsorden, og landbruket blir svekket.

Bahá'í-tilnærmingen løser land/by-splittelsen ved å understreke hvor viktig landbruk er for hele samfunnet, inkludert urbane mennesker. Enhet gjør rurale og urbane mennesker til gjensidige støttespillere: landsbyfolkene ernærer byene, bybefolkningen gir full støtte til en livskraftig landsbygd. Denne sterke støtten til landbruk, landsbyliv og respekt for bondestanden vil bremse tilflyttingen til byene.

RETTFERDIGHET, LIKHET OG VERDENSORDEN

Problemene til vår sivilisasjon oppstår pga mangler i vår “nåværende ordning”: “Desperasjonens vinder blåser dessverre fra alle retninger” sier Bahá'u'lláh,” og stridighetene som deler og plager menneskerasen øker hver dag. Tegn på forestående omveltninger og kaos kan nå skjelnes, for den nåværende orden synes å være sørgelig mangelfull.”¹⁵ Den største mangelen i den nåværende verdensordenen er urettferdighet og ulikhet på det personlige, det lokale, det nasjonale og det internasjonale plan: “På denne dag klager Rettferdighet over sin sørgelige tilstand, Likhhet stønner under undertrykkingens åk. Tyranniets tykke skyer har formørket jordens overflate og omsluttet dens folk.”¹⁶

Landbruk vil bli fornyet i en ny verdensorden som legger vekt på enhet og rettferdighet, dette er nøklene til å tilfredsstille materielle behov.

“Menneskenes lys er rettferdighet. Slukk det ikke med undertrykkelsens og tyranniets motbør. Hensikten med rettferdighet er at det skal oppstå enhet mellom menneskene. ... Skulle menneskene bli prydet med denne kledning, ville de se denne ytrings sol skinne strålende over verdens horisont: ‘Gud [vil] sørge for dem ... av sin overflod.’ Sett pris på verdien av denne ytring ...”¹⁷

Denne ytringen er nøkkelen til å forstå hvordan et vellykket matsystem skal skapes: “Det kan ikke være noe som helst tvil om at hvis rettferdighetens dagstjerne fikk skinne sitt lys på menneskene ville jordens overflate bli fullstendig forvandlet. Men tyranniets skyer har formørket denne stjernen.”¹⁸

Skaperen har sørget for alt som trengs for et passende liv. Det er vår uenighet som viser seg i tyranni, som hindrer at menneskene får oppfylt sine behov. ‘Abdu’l-Bahá identifiserer tyranni som at et mindretall (individer, stater, selskaper) samler opp urettferdige mengder av land,

mat og andre ressurser for matproduksjon på bekostning av flertallet. Dette er skyld i mye elendighet. Han sier: “Når vi ser at fattigdom tillates å nå så vidt at noen lider hungersnød, er det et sikkert tegn på at det er tyranni til stede.”¹⁹

Matmangel skyldes ikke at det produseres for lite mat, overbefolkning, latskap hos de fattige eller mangel på teknologi, men det viser at det er en tyrannisk samfunnsorden.

Likhet er parallell med rettferdighet. Bahá'u'lláh sier den er “den mest grunnleggende av alle dyder, alle vurderinger må legge den til grunn.”²⁰

I landbruket er likhet en rettferdig deling av produktene, og enda viktigere, ressursene for å produsere mat. Landbrukspolitikken må ikke bare ha fokus på å øke produksjonen, men også å inkludere fruktbarhet, og på å dele produksjonen.

GLOBALISERING OG DESENTRALISERING

Urettferdighet vises tydeligst i internasjonale affærer. Skriftene kaller på opprettelsen av et rettferdig verdnessamfunn. Nå er verden forent i et overnasjonalt system med omgang, handel, kommunikasjon osv, men denne enheten er formet gjennom lovene til makt, profitt, kolonialisme og produksjon basert på utbytting av folk og ressurser. Åndelige opplyste mennesker må bidra til en planet som er forent i rettferdighet, likhet og ekte samarbeid slik som Beskytteren uttrykker:

“... menneskehetens enhet, som Bahá'u'lláh har sett for seg, innebærer opprettelsen av et verdenssamvelde ... Dette samveldet må, så langt som vi kan se, bestå av en forsamling som gir lover som gjelder for hele verden. Medlemmene her er tillitspersoner for hele menneskeheten, og vil i siste instans kontrollere alle ressursene til alle medlemslandene, og vil gi slike lover som trengs for å regulere livene, tilfredsstille behovene og justere forholdene mellom alle raser og folkeslag. ... Verdens økonomiske ressurser vil bli organisert, kildene til råvarer vil bli tappet og fullt utnyttet, markedene vil bli samordnet og utviklet, og distribusjonen av samveldets produkter vil bli likeverdig regulert. ... Stor fattigdom på den ene siden og stor oppsamling av eiendom på den andre vil forsvinne ...”.

Imidlertid, denne forestillingen om globalisering “avviser overdreven sentralisering på den ene siden, og avviser uniformitet på den andre. Dens nøkkelord er enhet i mangfoldighet.”²¹

Dette blir en forent planet, ikke gjennom tvang, men et frivillig samvirke som balanserer sentraliserings- og desentraliseringskrefter. Denne globaliseringen er en forutsetning for et sunt mat og landbrukssystem, ulikt dagens system som er det mest utbytende, imperialistiske system, og som undergraver nasjonal og lokal selvforsyning. Grunnlaget for bahá'í-samveldet er de fullt utviklede, selvforsynte småsamfunnene med en solid landbruksbase.

GJENSIDIG AVHENGIGHET OG SELVFORSYNING

Globalisme og desentralisme samsvarer med gjensidig avhengighet og selvforsyning, de egenskapene som trengs for å bygge et godt samfunn. Skriftene foreslår en økonomi som baseres først på individ og familie, så på lokal og nasjonal selvforsyning, samtidig med gjensidighet på det globale, nasjonale og lokale nivå. ‘Abdu’l-Bahá bruker mange organiske sammenligninger – som familien, menneskekroppen, en hage.²² Husholdning sammenlignes med begrepet oikos (direkte oversatt husholdning), roten til ordene økologi og økonomi.²³ Økologi viser til de fine forholdene som forener organismer og miljø samtidig som de sikrer et leverom for sine medlemmer. Økonomi i denne sammenheng kan sees som regulering og forhold for å sikre velferd for både delene og helheten. Vi kan se på økonomi som det å utnytte ressursene til gagn for hele samfunn i stedet for å konkurrere for å samle rikdom til individer, herskerklassen eller et statlig monopol.

Skriftene tegner grunnrisset av en ny økonomisk orden, detaljene skal bli laget av Det Universelle Rettferdighetens Hus:

- a. Økonomien er et tegn på åndelige forhold, løsningen på økonomi ligger til sist i åndelig forandring.²⁴
- b. Selv om vårt blikk må omfatte hele verden, må vi begynne den økonomiske gjenoppbyggingen med landbruksreform på det lokale nivået.

‘Abdu’l-Bahá sier: “Løsningen begynner med landsbyen, og når landsbyen er omdannet vil byene også endres. ... Først og fremst er prinsippet om at alle medlemsstater skal få oppnå de største resultater i menneskenes verden. Hver eneste skal ha den største velferd og trivsel. For å løse problemet må vi begynne med bonden; der legger vi grunnlaget for system og orden, for betydningen av landarbeidernes og bondestandens tjenester overgår andre samfunnsklassers.”²⁵

- c. Landsbyens rekonstruksjon innebærer opprettelse av en lokal samfunnsinstitusjon, kalt “lagerhus”, eller “Finanshuset”, styrt av et demokratisk valgt råd av tillitsmenn/kvinner som er ansvarlige for fordeling av ressurser og tjenester. Lagerhuset kombinerer oppgaver med økonomisk regulering, utlån og sosiale tjenester. Dets inntekter kommer fra ulike skatter. Dets første ansvar vil være å stabilisere landbruksøkonomien – skulle utgiftene på gårdene bli større enn inntektene vil bøndene bli kompensert, eller hvis inntektene blir større enn utgiftene skal bøndene betale skatt. Etter at bøndenes forhold er ordnet vil inntektene så bli brukt for å ta vare på de trengende, og deretter fulgt av andre nødvendige utgifter. Om fondet har overskudd vil dette bli sendt videre til det nasjonale skattkammeret for å bli fordelt likedan til samfunnenes fellesskap.

Dette grunnrisset oppretter prinsipper som trengs i utviklingen av landbruk og samfunn: sosialt ansvar for å sikre produktivitet; demokratisk kontroll og regulering av samfunnets ressurser, særlig kreditt; og samfunnets støtte til individuelle og felles foretak. Den sørger for sosial regulering uten å skattlegge tiltak upassende, samtidig som den legger selvforsynte samfunn i grunnen for statsøkonomi.²⁶

- d. Lik tilgang til ressurser og muligheter er det prinsippet som oftest gjentas i Skriftene angående økonomi. Ekstrem rikdom og fattigdom vil bli borte, selv om det fremdeles vil være forskjeller. Dette vil skje gjennom lovgiving, men også ved frivillig deling.²⁷

Å dele overskuddet vil være viktig for landbruksarbeidere, de vil bli “andelshavere i alt arbeid.”²⁸

- e. Bahá'u'lláh tillater en fornuftig lånerente: “ ... er det således lovlig og sømmelig å kreve renter av penger ... Dette er imidlertid en sak som bør gjennomføres med måtehold og rimelighet. Vår herlig-

hets Penn har, som et tegn på visdom og til folkets nytte, avstått fra å fastsette grensen for den. Likevel formaner vi Guds elskede til å opptre rettferdig og rettskaffent, og til å gjøre det som vil tilskynde Guds venner til å vise et nådig hjertelag og medlidenhet overfor hverandre. ... Ikke desto mindre er forvaltningen av disse sakene betrodd mennene i Rettferdighetens hus, slik at de kan gjennomføre dem i samsvar med hva tiden krever og visdommen tilsier.”²⁹

Denne forordningen letter en stor byrde, nemlig de høye lånerentene som møter bøndene over hele verden, og også oppmuntrer til et mer inkluderende lånesystem.

- f. Eiendomsforhold til produksjonsmidler og eierskap til land vil anta ulike former. Privat eierskap er trygget, men andre former som kooperativ eller landsbybedrift vil bli godtatt. Statseiendom eller – kontroll kan komme til å spille en rolle, men det advares mot overdreven sentralisering. Bahá’í prinsipper må ikke forveksles med verken kapitalisme eller sosialisme. Helt nye systemer kan bli tatt i bruk. Å utpeke Rettferdighetens Hus som tillitsmenn for ressursene kan antyde et begrep om “tilsynsområde”.
- g. Retningslinjer for arv anbefaler å spre eiendom vidt innenfor og utenfor den avdødes familie, dette vil hjelpe til å begrense konsentrasjonene av eierskap til land.³¹
- h. Noen egenskaper for makro-økonomi antydes: Retningslinjer for ny fordeling av rikdom vil bli brakt videre til internasjonale forhold. Rettferdige mønstre for handel, finans og produksjon vil gi en stor endring i mat og landbrukssystemer, som nå følger mønsteret fra kolonitiden, som i virkeligheten garanterer fattigdom i de underutviklede landene og oppsamling av rikdom i den industrielle verden.³²

VITENSKAP, TEKNOLOGI OG MODERASJON

Det tydeligste tegnet ved landbruk i dag er den økende mekaniseringen. Landbruket kopierer industrien. Bahá'í-tilnærmingen fremmer modernisering i den grad teknologi hjelper til med oppgaven å ernære folk, samtidig som ressursene bevares for fremtidige generasjoner. Innføringen av moderne teknologi går imidlertid fortere enn utviklingen av samfunnsstrukturer som må til for å behandle sosiale konsekvenser av at bondebefolkningen flytter, og legger mer press på naturens ressurser.

Skriftene omtaler disse problemene. Å oppnå et bærekraftig samfunn er et sentralt mål: “Alle mennesker er blitt skapt for å fremme en evig fremadskridende sivilisasjon.”

Dette har store ringvirkninger for landbruket: dårlig landbrukspraksis er uten sidestykke når det gjelder å ødelegge jordsmonn og skog, og en etikk som fremmer bevaring vil forandre måten vi driver gårdene på. Bahá'u'lláh sier at å beskytte jorda er en av hensiktene med hans lover: “Hans forordninger utgjør virkelig den sterkeste festning for verdens beskyttelse og folkets trygghet ...”³³

Beskytteren støttet selv tiltak for bevaring og sa at oppgavene med å “beskytte fysisk verden og arv fremtidige generasjoner ... utgjør enda en kraft som arbeider for fred og brorskap.”³⁴

Bahá'u'lláh forutså farene ved teknisk og vitenskapelig omveltning og presenterte et prinsipp om moderasjon:

“Sivilisasjonen, så ofte lovprist av de lærde utøverne av kunst og vitenskap, vil bringe mye vondt over menneskene hvis den tillates å gå over moderasjonens grenser. Slik advarer den allvitende dere. Hvis sivilisasjonen blir utsvevende vil den skape like mye elendighet som den hadde skapt velstand mens den ble holdt innen grensene for moderasjon ...

Alle andre ting er også gjenstand for dette prinsippet om moderasjon.”³⁵

Bahá'u'lláh kommenterer vestliggjøring av samfunnet: “Det er ønskelig med måtehold i alle ting. Hvis en ting drives for langt, vil den vise seg å bli en kilde til ulykke. Tenk på Vestens sivilisasjon, hvordan den har foruroliget og oppskremt verdens folk.”³⁶

Han viser farene ved ukontrollert utvikling: “Underlige og forbausende ting er å finne på jorden, men de er skjult for menneskenes tanker og forstand. Disse ting er i stand til å endre hele jordatmosfæren, og deres besmittelse ville vise seg å være dødbringende.”³⁷

Disse negative sidene ved vekst og modernisering viser seg når vitenskap er adskilt fra den modererende innflytelsen fra ekte religiøse verdier. “Den [menneskeheten] kan ikke fly med bare én vinge. Dersom den forsøker å fly med religionens vinge alene, vil den lande i overtroens sump, og hvis den forsøker å fly med vitenskapens vinge alene, vil den ende i materialismens trøstesløse myr.”³⁸, i ‘Abdu’l-Bahás ord. Bahá'u'lláh sier: “Det er tillatelig å studere vitenskaper og kunster, men da slike vitenskaper som er nyttige og vil tjene til folkets fremgang og fremskritt.”³⁹

‘Abdu’l-Bahá sier: “Med Guds kjærlighet er alle vitenskapsgrener godtatt og elsket, men uten kjærligheten er de ufruktbare, nei heller årsak til vanvidd. Hver vitenskap ligner et tre – hvis frukten av den er kjærlighet til Gud er det et velsignet tre. Motsatt er det som et dødt tre og kan kastes på bålet.”⁴⁰

Bahá'í-tilnærmingen innebærer å styre landbruksforskning til mål om ernæring, fri fra mål om profitt og makt, og produksjon uansett omkostningene.

ET RIKTIG FORHOLD TIL JORDA

Bahá'í foreslår et nytt verdenssyn hvor enhet omfavner hele skapelsen, hvor forholdet til naturen er trefoldig med holdninger av ydmykhet, enhet og frigjøring.

Først blir vi bedt om å ære skaperverket og ydmyke oss for det, for selve jorda er en åpenbarer av Gud: "Vit du at hver skapt ting er et tegn på Guds åpenbaring ... Alt som er i himlene og alt som er på jorda inneholder klare tegn på Guds egenskaper og hans navn, så vidt som at i hvert atom finnes tegn som bærer talende vitnesbyrd om åpenbaringen av Det største lys."⁴¹

"Ingen ting har jeg sett uten at jeg så Gud inne i det, Gud foran det eller Gud etter det."⁴² Slik blir vi påminnet om Bahá'u'lláhs kjærlighet og forbindelse til naturen.⁴³

Naturen er en kilde både fysisk og åndelig. Dens evne til å inspirere til undring er viktig for menneskenes åndelige oppnåelser – vi føler oss opphøyet og utvidet av storheten og dybden i jorda hvor vi hører til. "Ydmykhet opphøyer mennesket til herlighetens og maktens himler, mens stolthet senker det til ulykkens og fornedrelsens dyp ... Hvert menneske med innsikt føler seg virkelig skamfull når de trækker på jorda, fordi de er helt klar over at den jorda alle mennesker trår under føttene er kilden til deres rikdom, velstand, makt, opphøyethet, forfremmelse og kraft, slik som forordnet av Gud. Det kan ikke være noen tvil om at den som er klar over denne sannheten er rensset og helliggjort fra stolthet, arroganse og forfengelighet."⁴⁴

For det andre, den viktige enheten mellom naturen og menneskeheten: 'Abdu'l-Bahá sier: "Nå angående naturen, den har ikke desto mindre de grunnleggende egenskaper og de nødvendige forbindelser som bor i tingenes virkelighet. Selv om disse uendelige virkelighetene er ulike i

karakter er de likevel i ytterste harmoni og tett bundet sammen. Etter-
som vår visjon blir utvidet og tingene observert nøye vil det bli gjort
klart at hver ting bare er en viktig forutsetning for andre virkeligheter.
For å binde sammen og harmonisere disse ulike og uendelige virkelig-
hetene er det nødvendig med en alt-forenende Kraft, så hver eneste del
av de eksisterende skapningene kan utøve sin funksjon i perfekt orden.”⁴⁵

“Lovet være Gud, dere er klar over at både gjensidig påvirkning og sam-
arbeid mellom alle skapninger, store eller små, er tydelig og bevist. For
de store skapninger er vekselvirkningen like tydelig som sola, mens i til-
fellet med små skapninger er delen et tegn på helheten, selv om samspil-
let er uklart. Alle disse samhandlingene er derfor forbundet med den
alt-omfavnende kraften som er deres sentrale akse, deres senter, deres
kilde og motiverende kraft.”⁴⁶

Videre er mineraler, planter og dyr sett på som fullt levende, i det at de
har en ånd. Jorda er en hel, levende organisme. Det kan ligne animisme
(naturreligion, o.a.), men er mer en balanse mellom gammel visdom
og ny vitenskap. Bildet blir komplett når åpenbaringsens verden blir
tatt med:” ... alle delene av den skapte verden tilhører helheten ... Alle
delene er underordnet og lydige mot helheten. De skapte vesenene er
grenene av livets tre, mens Guds budbringer er treets rot.”⁴⁷

For det tredje, mennesket har stort omfang: Vi blir lært å ære og leve i
harmoni med jorda, men også strekke oss utenfor den materielle verden
for å oppfylle våre skjebner. Vi har fått evnen til å forstå at vår planet er
en liten del av det materielle universet, som igjen er en bitte liten del av
de uendelige åndelige verdener. Selv om mennesket er født fra jorda til-
hører det de åndelige rikene. ‘Abdu’l-Bahá diskuterer menneskets frihet:

“... og blant hans hellighet Bahá’u’lláhs læresetninger er menneskets fri-
het, at gjennom den ideelle Kraft skal de bli fri, og frigjort fra naturens
fangenskap; for så lenge mennesket er fanget i naturen er han et glupsk

dyr, for kampen for eksistens er en av naturens nødvendige egenskaper. Denne kampen for eksistensen er kilden til alle vanskeligheter og gir den største lidelse.”⁴⁸

“... Naturens verden er en dyrisk verden. Før mennesket er født igjen fra naturens verden, det vil si at det er frigjort fra naturens verden, er det virkelig som et dyr, og det er Guds lære som omvender dette dyret til en menneskelig sjel.”⁴⁹

Bahá'u'lláh ber oss meditere over frihet fra denne trange verden og beskriver verdenene bortenfor skapelsen: “Hvis dere oppdaget mine uendelige hav med uforgjengelig rikdom ville dere utvilsomt anse denne verden, nei hele skaperverket, som intet.”⁵⁰

Bahá'u'lláh forklarer begrepet “verden”: Vit at med ‘verden’ menes at dere er uoppmerksomme på han som er deres skaper og at dere er opp-tatt av alt annet enn ham.”⁵¹

Denne oppklaringen er viktig – vi skal ikke forakte den fysiske verden, men forstå hele vår natur og få tilgang til hele kosmos. ‘Abdu’l-Bahá forklarer: “Formålet med livet på jorda er å oppnå de kvalitetene, egen-skapene og karaktertrekkene som trengs i ... det himmelske kongeriket som vi skal dra videre til.”⁵²

Vår rolle i å fremme en evig fremadskridende sivilisasjon er å gjøre en større åndelig mening med tilværelsen mulig, og å bli kanaler for Kongedømmets kraft som skal forandre selve jorda og gjøre den ett med det åndelige riket.

Guds verden er uforståelig høyt over og utenfor skaperverket. Bahá'u'lláh sier: “Den som gjenkjenner i hver og en skapt ting et tegn på åpenbaring av ham som er den evige sannhet, er virkelig en som tror på Guds enhet, og ikke den som hevder at skapningen er lik Skaperen.”⁵³

For å bygge et passende forhold til naturen, og videre bygge menneskelig solidaritet, må vi bli oppmerksom på Guds sannheter via åpenbareren. Den nye teologien i bahá'í-skriftene lager harmoni mellom animistisk og åpenbart religion. Skriftene viser et tresidig forhold mellom menneske og natur som gir arbeidet vårt på jorda til en handling i bønn.

LANDBRUK SOM TILBEDELSE

Ideen om arbeid på jorda som tilbedelse er innbakt i ordet “agri-culture” (landbruk). Bokstavelig betyr agriculture å kultivere markene, men bak ordet ligger det latinske “cultus” og Sanskrit “kwel” som betyr å dvele, ta vare på og tilbe. “Agriculture” gir en dyp religiøs mening i det å bo på jorda og ta vare på den, en form for tilbedelse av stor betydning. ‘Abdu’l-Bahá sier: “Det er pålagt hver og en av dere å engasjere dere i et arbeid som kunst, handel og lignende. Vi har gjort dette – deres arbeid – lik tilbedelse av Gud, den sanne.”⁵⁴

Han skriver til en landbruksskoleelev:

“Ditt brev er mottatt. Lovet være Gud så meddelte det de gode nyhetene om at du er frisk og trygg, og antydte at du er klar til å begynne på en landbruksskole. Dette er meget passende. Strev så mye som mulig for å bli dyktig i landbruksvitenskap, for i følge de guddommelige læresetningene er tilegnelse av vitenskaper og perfektjonering av kunst betraktet som handlinger av tilbedelse. Hvis et menneske engasjerer seg med alle sine krefter i å tilegne seg en vitenskap eller å perfektjonere en kunst er det som om han har bedt til Gud i kirker og templer. Så når du begynner på landbruksskole og strever for å tilegne deg den kunnskapen er

du dag og natt opptatt med tilbedelseshandlinger – handlinger som er godtatt på den allmektiges dørterskel. Hvilken nåde er større enn denne: at vitenskap blir sett på som tilbedelse og kunst som en tjeneste for Guds kongedømme.”⁵⁵

Forståelsen av at arbeid er lik bønn innebærer at vi må finne en passende karakter på landbruksforetak. Skriftene antyder at kvaliteten, motivasjonen og retningen på vårt arbeid påvirker hvor godt det kvalifiserer som tilbedelse. ‘Abdu’l-Bahá sier:

“Strev for at deres handlinger hver dag må bli nydelige bønner.”⁵⁶

“... alle anstrengelser og bestrebelse som menneskene helhjertet legger frem er tilbedelse hvis det er inspirert av de høyeste motiv og vilje til å tjene menneskeheten. Dette er tilbedelse: å tjene menneskeheten og sørge for menneskenes behov.”⁵⁷

Vårt arbeid/ tilbedelse blir av større verdi i den grad vi tar ansvar for jorda og hverandre ved å innføre et sunt landbruk i et rettferdig og bærekraftig matsystem.

KVINNERS ROLLE

‘Abdu’l-Bahá påpeker hvor viktig kvinnes rolle i landbruket er: “Kvinnene må særlig bruke sine krefter og evner på vitenskap innen industri og landbruk, og prøve å bistå menneskeheten med det som er viktigst. Slik vil hun vise dyktighet og sikre likhet i sosial og økonomisk likestilling.”⁵⁸

Det Universelle Rettferdighetens Hus har nylig gjentatt betydningen av at kvinner deltar i landbruksutviklingen, og kan betrakte det fra 3 sider: Først er kvinnene den største matprodusenten i verden. I Afrika står kvinnene for 80 % av jordbruksproduksjonen.⁵⁹ Det er da fornuftig at utviklingsprosjekter fokuserer på kvinner (heller enn menn og maskiner, som oftest er tilfellet)

Det andre er at like muligheter og ansvar i landbruksområdet bidrar til kampen for likestilling mellom kjønnene, som i seg selv er betingelse for at Riket på jorden skal komme. Utdanning er en viktig vei for at kvinnene skal gjøre fremgang i landbruk, og 'Abdu'l-Bahá oppfordrer kvinner til å gå landbruksskole. Han påpeker igjen hvor viktig det er med like muligheter for utdanning og setter dette i forhold til utvikling og fred:

“(Bahá'u'lláh) fremmet at menn og kvinner skal ha det samme utdanningsløp. Døtre og sønner må følge samme pensum i studiene og dermed fremme enhet mellom kjønnene. Når hele menneskeheten skal få de samme mulighetene for utdanning og likestilling mellom menn og kvinner er realisert vil grunnlaget for krig bli visket ut. Uten likestilling vil dette bli umulig, for alle ulikheter og adskillelser bidrar til uenighet og strid ...”⁶⁰

Det tredje punktet er at vi trenger de feminine egenskapene i forholdet til jorda og hverandre; forståelse av ernæring, intuisjon, medfølelse, å bry seg om, identifikasjon med kreftene i produktivitet og fruktbarhet er ting kvinner spesielt forstår.

'Abdu'l-Bahá sier “det er alminnelig anerkjent at der kvinnene ikke har deltatt i menneskenes affærer har resultatet aldri oppnådd fullbyrdelse og fullkommenhet. På den andre siden har alle viktige foretak i menneskenes verden hvor kvinner har deltatt oppnådd betydning. Dette er historisk sant og uten motbevis til og med i religion.”⁶¹

FORMANINGER OG FORSKRIFTER

Mange formaninger og forskrifter i bahá'í-skriftene vil ha effekt på landbruk.

- a. 'Abdu'l-Bahá er ubøyelig på hvor viktig det er med godhet mot dyr,⁶² og hans sterke advarsel om godhet endog mot laverestående dyrearter innvirker på vår samhandling med økosystemer. May Maxwell observerte: "Abdu'l-Bahá sa vi skulle alltid være snille og barmhjertige mot alle skapninger; at grusomhet var en synd og at menneskerasen skulle aldri skade noen av Guds skapninger, men burde alltid være forsiktig for ikke å gjøre noe som kan minske eller utrydde noen levende orden ..."⁶³

Med dette for øyet må vi gjøre om landbrukspraksisen for å unngå å ødelegge leveområder, og slutte med praksiser som ødelegger dyreorganismer. Denne tankegangen stemmer overens med økologisk vitenskap som anerkjenner de viktige rollene alle grader av skapninger spiller for at hele systemer skal fungere.

- b. I flere taler og brev kommenterer 'Abdu'l-Bahá at "når menneskeheden blir mer utviklet vil de gradvis slutte å spise kjøtt."⁶⁴

Lavere kjøttinnhold i dietten gir bedre helse og gjør mer mat tilgjengelig for mennesker – kjøttproduksjon er en lite effektiv måte å bruke protein på. Ca halvparten av all kornproduksjon blir gitt til husdyr. (Andelen har økt siden 1989. OA)

- c. Råstoffer brukt til alkoholproduksjon vil bli brukt til andre formål.⁶⁵
- d. "De hellige bøker forbyr å spise enhver uren ting, eller å bruke noe som ikke er rent."⁶⁶

Vi må sette spørsmålstegn ved den hurtig voksende bruken av sprøytemidler, og oppblanding og forfalskning av de naturlige råstoffene i bearbeidet mat.

- e. Tobakksindustrien vil bli faset ut i slik grad at tobakksdyrkerne vil bli vernet.⁶⁷
- f. Likeledes vil forbud mot opium, marihuana og andre narkotiske stoffer frigjøre ressurser til matproduksjon. (Marihuanadyrking blir bare forbigått av mais som inntektsgivende avling i USA).⁶⁸
- g. Spekulasjon med landjord og landbruksvarer vil enten bli begrenset eller avskaffet i bahá'í-forbudet mot gambling.⁶⁹

KONKLUSJON

For å summere er landbruksutvikling et “grunnleggende prinsipp” for menneskehetens fremgang, og knyttes til opprettelsen av Den Største Fred. Derfor blir vi fortalt å vie “særlig hensyn” til landbruksutvikling, og å skape en utvikling påvirket av og som tjener enhet, rettferdighet og likhet. Oppgaven med å bygge en ny sosial og økonomisk orden knyttes til rekonstruering av landbruket for å sikre økonomiske levekår for produsenter i selvforsynte samfunn. Disse er livskraftige celler i en global organisme som er grunnlagt på samarbeid og gjensidig avhengighet. Vi blir bedt om å bringe åndelighet inn i landbruksarbeidet, å opphøye det til en form for bønn, og å endre våre indre liv i samsvar med Guds vilje åpenbart i naturen og i Ordet. Vi blir bedt om å oppføre oss individuelt og felles på slik måte så vi sikrer et bærekraftig samfunn ved å balansere teknisk og åndelig utvikling. Vi får en visjon om vårt slektskap med jorda, men kalles til en beåndet stilling hvor vi kan ta fullt ansvar for å fremme en evig fremadskridende sivilisasjon.

Slik blir landbruk løftet fra bare erverv til en åndelig levemåte. Masanobu Fukoka, en berømt japansk bonde, sier, “Det ytterste målet for å drive med landbruk er ikke å dyrke avlinger, men å kultivere og perfektionere mennesker.”⁷⁰

Hvordan kan vi bidra i denne endringen? Vi kan gjøre enhver mulig anstrengelse for å tillate åndens kreative innflytelse å informere våre tanker, følelser og handlinger samtidig som vi har full oppmerksomhet

på konsekvensene av hva vi vil gjøre når vi får del i naturens rike gaver og av produsentenes arbeid, mens vi tar utdanning og driver forskning, eller når vi arbeider med jorda. Oppgaven med landbruksutvikling kan ikke bli gjort i isolasjon fra prosessen med åndelig utvikling. 'Abdu'l-Bahá sier at "når Guds kjærlighet er etablert vil alt det andre bli virkeliggjort."⁷¹

Når vi ser hvordan landbruket feiler i å møte menneskenes grunnleggende behov for ernæring og ser tapet av jord og andre ressurser for produksjon kan vi unngå å bli fortvilte ved å huske at den skjebnen vi er blitt lovet nærmer seg. Og om det ser umulig ut å lindre mennesketens voksende lidelser, så "... takket være Guds ufeilbarlige nåde, hans elskedes kjærlige godhet, de uforlignelige handlingene til kloke og dyktige sjeler, og tankene og ideene til uforlignelige ledere i denne tiden kan ingen ting bli sett på som uoppnåelig."⁷²

KILDER

1. BT 90
2. BNE 111
3. BWF 285
4. GWB 286
5. CTN 56
6. Letter Oct 20/83
7. GWB 39-40
8. PDC 122-123
9. Letter July 21/68
10. Letter Aug 21/77
11. FWU 37
12. FWU 38-43
13. FAO Production yearbook, Vol.35
14. Ibid
15. WOB 32
16. GWB 92
17. BT 67
18. GWB 219
19. BNE 148-149
20. BWF 131
21. WOB 203
22. WOB 42
23. FWU 38-43
24. PUP 233
25. ibid
26. FWU 37
27. BS 745
28. BNE 152-153
29. BT 135
30. "The Community Land Trust",
Robert Swann, Cambridge 1972
31. Huddleston, Bahá'í Studies Notebook,
Vol.111, No.3 & 4
32. WOB 203
33. BT 50
34. Cable, May 23/51
35. GWB 342-343
36. BT 69
37. ibid
38. BNE 214
39. BT 25
40. BWF 366
41. GWB 184,177
42. GWB 178
43. "An Early Pilgrimage",
May Maxwell, 33-34
44. ESW 30, 44
45. BWF 344
46. BWF 345
47. BWF 364
48. BWF 288-289
49. BWF 290
50. BWF 65
51. BWF 134
52. Unknown
53. GWB 189
54. BWF 195
55. BWF 377-388
56. PT 81
57. PT 176
58. PUP 275,278
59. "Women in Development",
Marilee Karl, 1983
60. PUP 170
61. PUP 128,132
62. BWF 373-374
63. "An Early Pilgrimage", 29
64. PUP 171
65. ADJ 27
66. BWF 334
67. Ibid
68. BWF 335
69. SCA 47
70. "The One-Straw Revolution",
Emmaus 1978
71. PUP 239
72. WOB 38

KILDEFORKLARING

- BWF - Bahá'í World Faith
- PUP - The Promulgation of Universal Peace
- GWB- Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh
- PDC - The Promised Day is Come
- ESW - Epistle to the Son of the Wolf
- CTN - Call to the Nations
- ADJ - Advent of Divine Justice
- TAB - Tablets of Abdu'l-Baha
- BT - Bahá'u'lláh's Tavler
- HW - Hidden Words
- BNT - Bahá'u'lláh and The New Era
- FWU- Foundations of World Unity
- PM - Prayers and Meditations
- SCA - Synopsis and Codification of the Kitab-i-Aqdas
- PT - Paris Talks
- LW - Light of the World
- BS - Bahá'í Scriptures